

زمانی من کوردیه

ئهحمهد دهشتی

دهبی به داخهوه ئهوه بلیم که زور له میژه له
 ناو کورد دا وا باوه که له ههر شوین و کور و سیمینار و
 دهزگایه کدا بین ئهگهر بیت و عاره بیک یان بیگانه یه کی تر
 له و کور و سیمیناره و چاو پیکه و تنانه دا هه بیت ئه وا
 یه کسه زمانه که مان دهگۆرین و زۆربه مان به زمانی

ئه و بیگانه وه که له و کوره دا ههن ده پهیقین و یه کسه که چاومان به
 بیگانه یه که وه بکه ویت ئه وا خۆمان له بیر ده چیته وه و وا ده زانین که خاوه نی
 زمانه شیرینه که ی خۆمان نین و خۆمان بو خۆمان مافی په یقین به زمانه
 شیرینه که ی کوردی خۆمانه وه نادهین ، به بوچوونی منه وه ئه م ره وشه و ئه م کاره
 تا بلیی خه سه تیکی زشت و ناشرینه و ههستی بیگانه له خۆ خوشه و یسترو له
 پیشتر دا زانینه و کاریکی زور ساده دلانه یه . له یادمه که له سالانی
 1963 دا له ئیزگه ی دهنگی کوردستان له راگه یاندنی شوژی ئه یلوی مه زن له
 ئه شکه و ته ره شه بووین پیشمه رگه ی کوردستان بووین کومه لی له ره شه نهبیران و
 دلسۆزان و خه بانگیران له و شوینه واته له ئیزگه ی دهنگی کوردستان و
 جاپخانه ی خه بات کارمان ده کرد و هه مووشمان کورد بووین ، ئه وه ی که
 ئیستاش دیته وه یادم ئه وه یه که یه ک دوو هه قالی کوردی فه یلیمان له گه ل
 دابوون و کاک سامی عه بدولره حمانیشمان له گه ل دابوو که ئه ویش کوردی باش
 نه ده زانی به لام هه میشه هه ولی ده دا که به کوردی په یقیت و ماوه یه کی که م
 خۆی فیتری کوردیه کی باش کرد، به ره پرسیاری راگه یاندنیش کاک حه بیب محمد
 که ریم بوو، ئه ویش خۆ کوردیه که ی به شیوه که ی خۆی باش ده زانی که چی له
 جیاتی قسه کردن به شیوه ی زمانی خۆی که کوردی فه یلی شیرینه په یقیت به یه
 یه کسه زمانی کوردی ده گۆری و به زمانی عاره بی ده په یقی و ئه وسه
 هه موومان زمانمان ده بوو به عاره بی له و کۆرانه دا که به یه که وه ده بوین
 ئه مه ش هه تا بلیی کاریکی خراپه و من پیم وایه که ئه مه ریز نه گرتنه له
 زمانی شیرینی خۆمان و چونکه مرۆ که سایه تی و ده رکه وتنی بنه مای مه زنی
 نه ته وایه تی بوونی هه مووی ههر به زمانه شیرینه که ی میلی خۆیه وه یه و که

دبى ھەمىشە بىپارىزىت و گەورەترىن بنەماكانى بوونى ھەر مىللەتتىك يەكەم شت زمانە شىرىنەكەيەتى ، كە زمان نەبوو ھەستى نەتەوايەتەش نابىت ، بۆ ئەم كارە زشتەش ھىچ بەلگەيەك بۆ گۆرىنى زمانى خۆمان و پەيشىن بە زمانى بىگانەكانەوہنىە ، خۆ ئەگەر مەبەست تى گەياندىنى بىگانەكان بىت ئەوا كارى وەرگىرە و با ئەو ئەنجامى بدات ، با خۆمان زمانى خۆمان نەگۆرىن بە تايبەتى لىپرسراوان و رابەرانمان زمانيان با نەگۆرن، ئەوہى كە بەلای منەوہ جىگەى داخە ئەوہىە كە ئەمپۆش دەبىنن زۆربەى بەرپرسىاران و دەزگاکان و تەنانت سىمىنارەكان و زۆربەى كۆرۈ كۆبونەوہكانىش ئە ناو جەرگەى كوردستان دا ئەگەر بىگانەيەكى عارەبى تىدا بىت ئەوا ھەموو بە زمانى عارەبەكەقسان دەكەن ، وەك بلىى كە ئە لايەن كوردەوہش وا برىار درابى كەعارەبى زمانى گەرورەو رەسمى گەلەكەمانە، بەراستى ئەم كارە خەسلەتتىكى تا بلىى خەراپ و نالەبارەو ھىچ راستىەكى بۆ نىە چكە بەزىيانىكى گەورەى مىللىشمان تەواو دەبىت، جا كورد دەبى پىش ھەموو شتى ئە زمانەوہ دەست پى بكات و زمانى شىرىنى كوردىمان بەرەو پىشەوہ بەرىن و زىاتر خۆمان بە جىهانىان بناسىنن و بۆ ھىچ كەسى زمانى شىرىنى كوردى خۆمان نەگۆرىن ، با ئىيمەى كوردىش ئەدواى سائەھا خەبات و تىكۆشان و رشتنى خوئنى ھەزاران ھەزار شەھىدانمان ئە سەر خاكەكەى خۆمان دا با سەربەرزانە زمانى شىرىنى كوردى بكەين بە زمانى رەسمى ، با ھەموو كۆر و كۆبونەوہيەكەش بە تايبەتى كە ئە كوردستان دا ئەنجام دەدرىت با بە زمانى سىرىنى كوردى بىت و با ھەق بە خۆمانەوہ نەدەين كە زمانى بىگانە بكەين بە زمانى رەسمى كۆر و كۆبونەوہكانەمان، ئەمپۆ وا خۆمان فەرمانپەرەواىى خۆمانىن ئەكوردستان دا، سا بۆچى بەزمانى بىگانەوہ زۆربەى كارەكانمان ئەكۆرۈ كۆبونەوہكان دا ئەنجام بدەين ؟ زمانىشيان بەگەورەتر ئە زمانى خۆمان دابىنن!! ئەبەر خاترى چاوى بىگانە زمانە شىرىنەكەمان بگۆرىن؟ من پىم وايە گەورەترىن خزمەت ئەوہىە كە ئە ھەموو شوئنى كورد بە زمانى خۆى پەيشى و كەلتورو كوردەوہ مىللىەكانى خۆى بەكار بىتى و فەرھەنگى خۆى بكات بە ھىمەى كوردايەتى خۆى ، با خۆمان پىش ھەموو كەسى زمانى خۆمان بەرەسمى بناسىن و بى چەسپىنن و بە

هیچ شیوهیهک کەسێ بە ناوی بەرپرسانی کوردیش مافی گۆڕینی زمانی کوردی نەبیت و ئەمە بکری بە یاسا و پیرەوی ئی بکری و هەمیشە کوردی پەیفین پیرۆز بکەین و زمانی کوردیمان لە هەموو شوێنی بە کار بێنین ، تەنانەت لە دەرەوی وەلاتانیش دا با بە زمانی شیرینی خۆمان بپەیفین، وەک هەموو مێللاتانی جیهان پێزی زمانی خۆمان بگرن، دەبێنین هەموو مێللاتانی تر وایان کردوو و اش دەکەن و تەنانەت بە کەل و پەلەکانیانیش کە قەت نەوێندە کەل و پەلێ کوردیش جوان نیە دەچنە کۆپی مەیدان و چاوی کەوتن و سیمینارەکان و لە هەموو شوێنیکیش زۆر شانازی بە کەل و پەل و زمانی خۆیانەو دەکەن، بەلام ئێمە کورد بە داخووە تا زمانی بێگانه هەبیت کەمتر لەو شوێنانە دا بە زمانی خۆمان دەپەیفین و زۆر جارانی شەرمان بە کەل و پەلە مێللیە جوانەکە ی خۆمانەو هەیه و زۆر بە دەگەن لە بەری دەکەین و یەکسەر زمانە شیرینەکە ی خۆمانیش تەعریب دەکەین و وەک بلیی کە پیمان وابێ تەنیا زمانی عەرەبی هەقی پەیفینی لە کۆرو چاوی کەوتن و سیمینارەکانەو دا هەبیت ، ئەمرو لە رۆژگاری جیهانگیری دا تەکنەلۆژیا نەوێندە پێش کەوتوو کە دەتواندێ هەموو وشەکانی زمانەکان بۆ عەرەبی و بۆ هەر زمانیکی تر وەر بگێردریت و لە هەمان کات دا بگاتە گۆچکە ی هەموو کەسێ کە گۆی گره. من پیم وایە ئەگەر ئێمە کوردیش وەک تەواوی گەلانی تر زمانەکە ی خۆمان لە هەموو شوێنی بە کار نەهینین زیانیکی گەورە بە خۆمانەبێنین ، تاکە ی لە بەر خاتری بێگانهکان بە زمانی ئەوان لەناو خاکی خۆمانیش دا بپەیفین؟ بەراستی ئەم کارە خەسلەتیکی هەتا بلیی خراپی خۆمانەو من بەش بە حالی خۆم بە شەرمی دەبینم کە کوردی لە سیمینارات و چاوی کەوتن و کۆر و مەجلیسەکان دا کە زمانی بێگانهکان بە کار دێنی و بە زمانی ئەوانەو دەپەیفی کە سالەهای سالە مال و حال و خاک و نیشتمانیان لی داگیر کردوون و لانهیان لی خاپور کردوون و وازیشیان لی ناهینین و هەر بە زمانەکە ی ئەوانیشەو مافی پەیفین بە خۆمانەو دەدەین!!!!

لەم ماوەیە دا چاوم بە سیمیناریک کەوت کە لە دەوکهو بە سترابوو لە کە ی تیخی بلاو دەکرایەو و ، زۆر چاوم گێرا کە یەکیک بێنم بە زمانی شیرینی

كوردی وتاریک بخوینیتهوه داخهکهم به ئاوات نهگهیشتم و نهوهی کهدیم
 ههمووی ههر عارهبی و عارهبی و عارهبی بوو، کوردیکم نهدی که به کوردی
 قسهکان بکات!! من پیهم وایه ههتا ئهم خهسهته رهزا قورسه له ناومان
 نهبریتتهوه و زمانه شیرینهکهی خۆمان بو خهئکانی تر بگۆرین ، نهوا ههرگیز
 ئیمههی کورد له زۆر بهلای بیگانهکانهوه رزگاریمان نابیت و ههر ژیر دهستهی
 نهو بیگانانهوه دهبین. کوردینه وهرن ههموو له ههموو زمانی شیرینی کوردی
 بکهین به رووگه و سهرچاوهی ههموو پهیقین و راو بوچوونیکمان، با زمانی
 کوردی له سهر خاکهکهی خۆمان بکهین به زمانی رهسی و نهوهکانی
 نایهندهمان و وایان تی بگهیینین که گوناوه زمانی بیگانه له زمانی خۆتهوهی
 باشتر بیینی و ههر بیگانهیهک که دیت با بۆنهویش به زمانی کوردی قسان
 بکهین و باوهرگیرهکان زۆر بکهین و بۆیان بگۆرن و تییان بگهیینین و
 باخۆمان لهوتهعریب کردنهی زمانیشهوه رزگار بکهین و بهرپرسیارانیشمان بابو
 ههموو جیهانیان و عارههبانیش به کوردی پهیقین. 1.1.2003 بهرلین.

نهحمهد دهشتی

من کوردم

من که کوردیکم کوردم خۆش دهوی
 زمانی کوردی و پهیقی خۆم دهوی
 ههرودک کوردستان بیرو ههستمه
 زمانی کوردیش گۆته و مه بهستمه
 به کوردی دهلیم کوردی ده دوینم
 کوردی نه بیژم پهستی ده بینم
 پامان و ههست و په یشم کوردیه
 زمانی کوردیم وشه ی مهردیه
 کوردم و ته نیا بو کوردستانم
 ده ژیم و په یشمه کوردی زمانم
 چی بم و له کوئی که وامن بیژم
 به زمانی کوردی و بو کورد ده بییژم